

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 179 (XXIII) — Nr. 422

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 16 iunie 2011

SUMAR

	<u>Pagina</u>		<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 408 din 7 aprilie 2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 36 alin. (5) din Legea educației fizice și sportului nr. 69/2000.....	2-3	Decizia nr. 525 din 19 aprilie 2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 86 ¹ și art. 86 ² din Codul de procedură penală	9-11
Decizia nr. 425 din 7 aprilie 2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 27 din Codul de procedură civilă și art. 10 alin. (1) din Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești	4-5	Decizia nr. 530 din 19 aprilie 2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 16 alin. 1, art. 76, art. 173 alin. 1, art. 250, art. 252 și art. 257 din Codul de procedură penală	11-13
Decizia nr. 474 din 12 aprilie 2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 72 și 73 din Legea nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal	5-7	Decizia nr. 535 din 28 aprilie 2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1169 din Codul civil, art. 16 alin. (1) și art. 32—34 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor	13-14
Decizia nr. 513 din 19 aprilie 2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 23 din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism....	7-8	Decizia nr. 563 din 3 mai 2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 329 din Codul penal	15-16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 408**

din 7 aprilie 2011

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 36 alin. (5)
din Legea educației fizice și sportului nr. 69/2000**

Augustin Zegrean	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Marieta Safta	— prim-magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Simona Ricu.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 36 alin. (5) din Legea educației fizice și sportului nr. 69/2000, excepție ridicată de Moise Mircea în Dosarul nr. 7.981/2/2009 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal este prezent autorul excepției, precum și reprezentantul părții Federația Română de Fotbal, domnul avocat Mircea Duțu din cadrul Baroului București, lipsind cealaltă parte, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Prim-magistratul-asistent învederează că autorul excepției a depus la dosarul cauzei o serie de înscrisuri.

Președintele dispune să se facă apelul și în dosarele nr. 4.320D/2010 și nr. 117D/2011, având ca obiect aceleași excepții de neconstituționalitate, ridicată de același autor în Dosarul nr. 11.739/2/2009 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și, respectiv, în Dosarul nr. 46262.01/3/2008 al Tribunalului București — Secția a V-a civilă.

La apelul nominal este prezent autorul excepției, precum și reprezentantul părții Federația Română de Fotbal, domnul avocat Mircea Duțu din cadrul Baroului București, lipsind celelalte părți, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Magistratul-asistent învederează că autorul excepției a depus în dosarele menționate concluzii scrise, prin care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate.

Curtea, având în vedere identitatea de obiect a excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în dosarele nr. 1.510D/2010, 4.320D/2010 și 117D/2011, pune în discuție, din oficiu, problema conexării cauzelor.

Autorul excepției și partea prezentă sunt de acord cu conexarea dosarelor.

Reprezentantul Ministerului Public apreciază ca fiind întrunite condițiile conexării dosarelor.

Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 4.320 D/2010 și nr. 117D/2011 la Dosarul nr. 1.510D/2010, care a fost primul înregistrat.

Având cuvântul, autorul excepției solicită admiterea excepției de neconstituționalitate prezentând, pe larg, motivele de neconstituționalitate formulate în fața instanței de judecată.

Reprezentantul părții Federația Română de Fotbal solicită respingerea excepției de neconstituționalitate, arătând că textul

criticat, care cuprinde dispoziții de principiu privind modul de înființare, organizare și funcționare a federațiilor sportive naționale, ca expresie a autonomiei, în condițiile legii, a sportului, nu contravine niciunei dispoziții constituționale. Atât în susținerile orale, cât și în notele scrise depuse la dosar, este dezvoltată ideea de autonomie a activității sportive, concretizată, potrivit susținerilor părții, și prin dispozițiile cuprinse în Legea nr. 69/2000.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, întrucât textul de lege criticat nu încalcă dispozițiile constituționale invocate. Totodată, arată că prin criticile formulate se solicită, în realitate, o modificare a Statutului Federației Române de Fotbal, ceea ce excedează controlului de constituționalitate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

Prin încheierile din 11 mai 2010 și, respectiv, 8 octombrie 2010, pronunțate în dosarele nr. 7.981/2/2009 și, respectiv, 11.739/2/2009, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 36 alin. (5) din Legea educației fizice și sportului nr. 69/2000**, excepție ridicată de Moise Mircea.

Prin Încheierea din 25 noiembrie 2010, pronunțată în Dosarul nr. 46262.01/3/2008, **Tribunalul București — Secția a V-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 36 alin. (5) din Legea educației fizice și sportului nr. 69/2000**, excepție ridicată de Moise Mircea.

În motivarea excepției de neconstituționalitate, similară în dosarele conexe, se susține, în esență, că dispozițiile criticate conferă federațiilor sportive naționale, în speță Federației Române de Fotbal, dreptul de a se organiza și funcționa în baza statutului propriu. Astfel, pe de o parte, se dă posibilitatea acestei federații de a introduce în statutul propriu texte ce interzic persoanei interesate dreptul de a se adresa instanțelor de judecată, și, pe de altă parte, îi oferă posibilitatea de a înființa instanțe paralele private. Se susține în acest sens că înlăptuirea justiției de către Federația Română de Fotbal — persoană juridică de drept privat, de interes național, asimilată persoanelor juridice de utilitate publică, în scopul pronunțării de hotărâri definitive irevocabile și executorii în România, în cauze civile și/sau comerciale, a căror revizuire este imposibil de realizat, culminând cu interzicerea dreptului de acces la instanțele de drept comun — este realizată în baza statutului propriu și a regulamentelor proprii, elaborate cu respectarea art. 36 alin. (5) din Legea educației fizice și a sportului nr. 69/2000, care conferă Federației Române de Fotbal drepturi absolute, interzise prin Constituție. Se arată, totodată, că se impune statului român de către FIFA — persoană juridică cu sediul în Zürich, respectiv de către Federația Română de Fotbal, persoană juridică de drept privat — asociație nonprofit următoarele: recunoașterea unor acte normative elaborate de FIFA și FRF cu o forță superioară Constituției și legilor României, recunoașterea unei jurisdicții a FIFA și a FRF în a înlăptui justiția, ce nu corespunde exigențelor constituționale. Se mai

arată că instanța, Curtea de Apel București — Secția a VI-a comercială, a pronunțat Sentința comercială nr. 98 din 18 mai 2007 prin care a exclus competența instanțelor de drept comun în cenzurarea soluțiilor pronunțate de instanțele private ale Federației Române de Fotbal.

Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și Tribunalul București — Secția a V-a civilă consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât textul de lege criticat nu încalcă prevederile constituționale invocate.

În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Avocatul Poporului arată că dispozițiile criticate reprezintă norme care reglementează aspecte ce țin de organizarea și funcționarea federațiilor sportive naționale, fără a avea semnificația îngădirii accesului liber la justiție și a dreptului la un proces echitabil ori excluderii litigiilor care fac obiectul unei convenții arbitrale de la competența instanțelor judecătorești. Litigiul dedus instanței de arbitraj se finalizează printr-o hotărâre arbitrală, care, potrivit art. 364 din Codul de procedură civilă, poate fi desființată printr-o acțiune în anulare soluționată de către instanțele judecătorești competente. Dispozițiile criticate nu contravin nici prevederilor art. 126 din Legea fundamentală, deoarece arbitrajul reprezintă o alternativă oferită părților la procedura dreptului comun, la care se poate apela fără nicio restricție, arbitrajul fiind o opțiune, iar nu o obligație.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, susținerile părților prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 36 alin. (5) din Legea educației fizice și sportului nr. 69/2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 200 din 9 mai 2000, având următorul cuprins: „*Federațiile sportive naționale se organizează și funcționează în baza statutului propriu elaborat în conformitate cu prevederile prezentei legi și cu statutele federațiilor internaționale corespondente.*”

Pentru motivele mai sus arătate, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca inadmisibilă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 36 alin. (5) din Legea educației fizice și sportului nr. 69/2000, excepție ridicată de Moise Mircea în dosarele nr. 7.981/2/2009 și nr. 11.739/2/2009 ale Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și, respectiv, în Dosarul nr. 46262.01/3/2008 al Tribunalului București — Secția a V-a civilă.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 7 aprilie 2011.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
AUGUSTIN ZEGREAN

Prim-magistrat-asistent,
Marieta Safta

În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, textul de lege criticat contravine următoarelor dispoziții din Legea fundamentală: art. 1 alin. (1), (3), (4) și (5) privind statul de drept, art. 2 alin. (2), potrivit cărora niciun grup și nicio persoană nu pot exercita suveranitatea în nume propriu, art. 15 alin. (1) privind universalitatea drepturilor și libertăților consacrate prin Constituție și prin alte legi, ale art. 16 care consacră principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări, ale art. 21 privind accesul liber la justiție, ale art. 40 alin. (2) potrivit cărora „*partidele sau organizațiile care, prin scopurile ori prin activitatea lor, militează împotriva pluralismului politic, a principiilor statului de drept sau a suveranității, a integrității sau a independenței României sunt neconstituționale*”, ale art. 45 privind libertatea economică, ale art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau a unor libertăți, ale art. 61 alin. (1) privind rolul Parlamentului, ale art. 73 alin. (1) privind categoriile de legi, ale art. 124 privind înfăptuirea justiției și ale art. 126 privind instanțele judecătorești.

De asemenea, sunt invocate prevederile art. 2, 6, 7, 8 și 30 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, ale art. 14 pct. 1 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și ale art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Examinând excepția de neconstituționalitate astfel cum a fost formulată, Curtea reține următoarele:

Textul de lege criticat stabilește, cu caracter de principiu, modul de organizare și funcționare a federațiilor sportive naționale, fără a face nicio distincție cu privire la o anume federație și nici cu privire la comisiile de judecată sau alte structuri din cadrul federațiilor ori cu privire la raporturile dintre acestea și instanțele judecătorești. Astfel fiind, nu pot fi reținute criticile autorului excepției care, în esență, vizează faptul că acest text ar conferi „FRF și FIFA dreptul absolut de legiferare și de a înfăptui justiția”.

De altfel, criticile formulate privesc, în realitate, dispozițiile cuprinse în Statutul și Regulamentele Federației Române de Fotbal, autorul excepției încercând ca, pe calea excepției de neconstituționalitate având ca obiect textul de principiu, cuprins într-un act normativ al cărui control de constituționalitate este de competența Curții Constituționale, să determine constatarea neconstituționalității actului subsecvent, elaborat în baza textului de principiu, al cărui control nu se încadrează în sfera de competență a Curții Constituționale.

Acceptarea unei astfel de abordări a controlului de constituționalitate exercitat de Curtea Constituțională ar determina însă o extindere a competenței acestei Curți dincolo de limitele stabilite expres de dispozițiile art. 146 din Constituție și ale art. 2 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, potrivit cărora „*Curtea Constituțională asigură controlul constituționalității legilor, a tratatelor internaționale, a regulamentelor Parlamentului și a ordonanțelor Guvernului*”.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 425

din 7 aprilie 2011

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 27 din Codul de procedură civilă și art. 10 alin. (1) din Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești

Augustin Zegrean	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Doina Suliman	— magistrat-asistent-șef

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Simona Ricu.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 27 din Codul de procedură civilă și art. 10 alin. (1) din Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești, excepție ridicată de Constantin Florescu și Teodora-Niculina Florescu în Dosarul nr. 5.080/1748/2009 al Judecătoriei Cornetu.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere ca neîntemeiată a excepției de neconstituționalitate, sens în care invocă jurisprudența în materie a Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 3 noiembrie 2009, pronunțată în Dosarul nr. 5.080/1748/2009, **Judecătoria Cornetu a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 27 din Codul de procedură civilă și art. 10 alin. (1) din Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești.**

Excepția a fost ridicată de Constantin Florescu și Teodora-Niculina Florescu, petenți într-o cauză având ca obiect o cerere de recuzare a unui executor judecătoresc.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia susțin că dispozițiile de lege criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 21 și 53, deoarece îngăduiesc posibilitatea de recuzare a executorului judecătoresc la motivele enumerate de norma procedurală, restrângându-se astfel dreptul persoanei interesate de a obține recuzarea unui executor care a dovedit atitudine partizană, ostilă, generată de lipsă de profesionalism. Totodată, autorul apreciază că dispozițiile de lege criticate reglementează o inegalitate între poziția părților în procedura de executare, creditorul având posibilitatea de a alege executorul care să instrumenteze procedura executării titlului executoriu, în timp ce debitorul nu are această posibilitate.

Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (1) și (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 27 din Codul de procedură civilă și ale art. 10 alin. (1) din Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 559 din 10 noiembrie 2000, cu modificările și completările ulterioare, dispoziții care au următorul cuprins:

— Art. 27 din Codul de procedură civilă: „*Judecătorul poate fi recuzat:*

1. *când el, soțul său, ascendenții ori descendenții lor au vreun interes în judecarea pricinii sau când este soț, rudă sau afin, până la al patrulea grad inclusiv, cu vreuna din părți;*

2. *când el este soț, rudă sau afin în linie directă ori în linie colaterală, până la al patrulea grad inclusiv, cu avocatul sau mandatarul unei părți sau dacă este căsătorit cu fratele ori sora soțului uneia din aceste persoane;*

3. *când soțul în viață și nedespărțit este rudă sau afin a uneia din părți până la al patrulea grad inclusiv, sau dacă, fiind încetat din viață ori despărțit, au rămas copii;*

4. *dacă el, soțul sau rudele lor până la al patrulea grad inclusiv au o pricină asemănătoare cu aceea care se judecă sau dacă au o judecată la instanța unde una din părți este judecător;*

5. *dacă între aceleași persoane și una din părți a fost o judecată penală în timp de 5 ani înaintea recuzării;*

6. *dacă este tutore sau curator al uneia dintre părți;*

7. *dacă și-a spus părerea cu privire la pricina ce se judecă;*

8. *dacă a primit de la una din părți daruri sau făgăduieli de daruri ori altfel de îndatoriri;*

9. *dacă este vrăjmășie între el, soțul sau una din rudele sale până la al patrulea grad inclusiv și una din părți, soții sau rudele acestora până la gradul al treilea inclusiv.”;*

— Art. 10 alin. (1) din Legea nr. 188/2000: „*Executorii judecătorești pot fi recuzați în cazul în care se află în una dintre situațiile prevăzute la art. 27 pct. 1, 2, 3, 5, 6, 8 și 9 din Codul de procedură civilă.”*

În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, aceste texte de lege contravin prevederilor constituționale ale art. 21 privind accesul liber la justiție și art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, asupra dispozițiilor de lege criticate, s-a pronunțat prin numeroase decizii, precum Decizia nr. 40 din 27 ianuarie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 165 din 24 februarie 2005, statuând că sunt constituționale.

Cu acel prilej, Curtea a reținut că dispozițiile art. 27 din Codul de procedură civilă reglementează în mod limitativ cazurile de

recuzare a judecătorilor, protejând astfel partea în cazul în care se presupune că judecătorul ar putea fi lipsit de obiectivitate. Aceste dispoziții de lege acoperă o paletă foarte largă de situații, la baza cărora stau criteriile obiective și raționale. Pe această cale este împiedicată posibilitatea îndepărtării de către o parte de rea-credință a unui judecător pentru motive subiective sau netemeinice, situație ce nu contravine textelor constituționale ale art. 21 și 53.

Curtea a reținut, de asemenea, că enumerarea limitativă a cazurilor în care executorul judecătoresc poate fi recuzat se circumscrie cazurilor de recuzare prevăzute de Codul de procedură civilă, cu excepția unor situații care sunt specifice activității judecătorilor. Astfel, nici art. 10 alin. (1) din Legea

nr. 188/2000 nu încalcă principiile constituționale statuate de art. 21 și 53.

În fine, Curtea a constatat că, în conformitate cu dispozițiile art. 126 alin. (2) din Constituție, potrivit cărora procedura de judecată este prevăzută de lege, stabilirea cazurilor de recuzare este de competența legiuitorului, iar Curtea Constituțională, potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, nu poate să modifice sau să completeze prevederile legale supuse controlului de constituționalitate.

Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, atât considerentele, cât și soluția deciziilor menționate își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

Pentru motivele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 27 din Codul de procedură civilă și art. 10 alin. (1) din Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești, excepție ridicată de Constantin Florescu și Teodora-Niculina Florescu în Dosarul nr. 5.080/1748/2009 al Judecătoriei Cornetu.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 7 aprilie 2011.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent-șef,
Doina Suliman

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 474

din 12 aprilie 2011

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 72 și 73 din Legea nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal

Augustin Zegrean	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Afrodita Laura Tutunaru	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Marinela Mincă.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 72 și 73 din Legea nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, excepție ridicată de Paul Negrescu în Dosarul nr. 1.793/333/2010 al Judecătoriei Vaslui.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 6 mai 2010, pronunțată în Dosarul nr. 1.793/333/2010, **Judecătoria Vaslui a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 72 și 73 din Legea nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal**, excepție ridicată de Paul Negrescu în dosarul de mai sus având ca obiect soluționarea unei contestații împotriva hotărârii judecătorului delegat referitoare la executarea pedepsei privative de libertate.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că prevederile legale menționate încalcă dispozițiile constituționale ale art. 23 alin. (11) referitoare la prezumția de nevinovăție și art. 24 referitoare la *Dreptul la*

apărare, deoarece lipsa unui apărător din oficiu împiedică aflarea adevărului și induce ideea unei antepuneri la întocmirea raportului de pedepsire de către comisia de disciplină. În opinia sa, contestația apare ca o plângere împotriva unei autorități de lucru judecat, iar prezența apărătorului ales sau din oficiu cu prilejul judecării contestației în fața judecătorului nu are nicio relevanță, de vreme ce acesta „nu are niciun mijloc de a-și crea o convingere asupra cauzei de plecat.”

Judecătoria Vaslui opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Avocatul Poporului consideră că dispozițiile legale criticate sunt constituționale, deoarece cadrul general de reglementare vizează o activitate ulterioară fazei de judecată în care s-a stabilit deja existența vinovăției în materie penală. Așa fiind, dispozițiile legale criticate nu contravin sub niciun aspect normelor constituționale potrivit cărora, până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești de condamnare, persoana este considerată nevinovată.

De asemenea, niciuna din prevederile contestate nu suprimă dreptul la apărare, întrucât nimic nu-l oprește pe condamnat să își angajeze un avocat pe tot cursul procesului ce vizează aspecte referitoare la executarea pedepsei. Împrejurarea că acesta este privat de libertate, ca urmare a unei condamnări definitive, nu este de natură a atrage aplicabilitatea dispozițiilor legale referitoare la asistența juridică obligatorie.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 72 — *Constatarea abaterilor disciplinare* și art. 73 — *Procedura disciplinară* din Legea nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 627 din 20 iulie 2006, așa cum au fost modificate prin art. I pct. 40 din Legea nr. 83/2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 329 din 19 mai 2010, care au următorul conținut:

— Art. 72: „(1) Abaterile disciplinare se constată de către personalul administrației penitenciare și se consemnează într-un raport de incident.

(2) Raportul de incident se depune la șeful secției unde este deținută persoana condamnată, în termen de 24 de ore de la data constatării abaterii.

(3) Nerespectarea termenului prevăzut în alin. (2) atrage răspunderea disciplinară a persoanei vinovate pentru nerespectarea termenului.”;

— Art. 73: „(1) Procedura disciplinară se declanșează de șeful secției unde este deținută persoana condamnată, care sesizează comisia de disciplină.

(2) Comisia de disciplină este formată din directorul adjunct pentru siguranța deținerii și regim penitenciar, în calitate de

președinte, directorul adjunct pentru educație și asistență psihosocială și un supraveghetor ales anual de ceilalți supraveghetori, în calitate de membri.

(3) Directorul penitenciarului desemnează, în termen de 24 de ore de la sesizarea comisiei de disciplină, o persoană din cadrul personalului penitenciarului, alta decât un supraveghetor, să efectueze cercetarea prealabilă. În termen de 5 zile, persoana desemnată prezintă comisiei de disciplină rezultatele cercetării prealabile.

(4) Comisia de disciplină, după ascultarea persoanei condamnate și a oricărei alte persoane care are cunoștință despre împrejurările în care a fost săvârșită fapta, aplică prin hotărâre scrisă una dintre sancțiunile disciplinare sau, după caz, clasează dosarul de cercetare disciplinară.

(5) La stabilirea sancțiunii disciplinare se ține seama de gravitatea abaterii, de persoana condamnatului, de abaterile disciplinare săvârșite anterior, de atitudinea persoanei condamnate după săvârșirea abaterii și în timpul procedurii disciplinare.

(6) Sancțiunile disciplinare aplicate se înscriu într-un registru special, iar dosarul disciplinar și hotărârile comisiei de disciplină se includ în dosarul individual al persoanei condamnate.

(7) În cazul în care, în cursul procedurii disciplinare, comisia de disciplină ia cunoștință despre săvârșirea unei infracțiuni, sesizează organul de urmărire penală competent.”

Autorul excepției de neconstituționalitate susține că prin dispozițiile legale criticate sunt încălcate prevederile constituționale ale art. 23 alin. (11) referitoare la prezumția de nevinovăție și art. 24 referitoare la *Dreptul la apărare*.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile legale criticate dispun cu privire la constatarea abaterilor disciplinare și procedura de urmat în cazul acestora. Autorul excepției este nemulțumit de împrejurarea că în cadrul acestei proceduri nu este asistat de către un apărător din oficiu și că prin concluziile sale comisia de disciplină se antepunșă afectând principiul prezumției de nevinovăție.

Curtea constată că nimic nu-l oprește pe condamnat ca, în virtutea temeiului constituțional invocat, prevăzut de art. 24 din Constituție, să își angajeze un avocat.

Totodată nu este afectat nici principiul prezumției de nevinovăție, deoarece domeniul său de aplicare vizează materia penală, respectiv situațiile în care fapta atribuită unei persoane are conotații penale, care angajează răspunderea penală a acesteia. Astfel, prezumția constituie suportul dreptului la apărare și, implicit, al drepturilor procesuale acordate învinutului sau inculpatului, în cadrul procesului penal, neguvernând activitatea organelor cu atribuții în materia abaterilor disciplinare. De altfel, hotărârea comisiei de disciplină poate fi contestată în fața unui judecător, care, respectând exigențele prezumției de nevinovăție și ale dreptului la apărare, ascultă în mod obligatoriu la locul de deținere persoana condamnată și procedează la ascultarea oricărei alte persoane în vederea aflării adevărului. Așadar, o asemenea hotărâre nu este lipsită de control judiciar, aspectele relevate în ea fiind supuse cenzurii unui judecător independent și în cadrul unui proces echitabil.

În sfârșit, având în vedere dispozițiile art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, Curtea constată că nu are competența de a modifica și completa textele criticate în sensul sugerat de autorul excepției de a se institui asistența juridică obligatorie în cazul procedurilor ce vizează constatarea abaterilor disciplinare.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 72 și 73 din Legea nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, excepție ridicată de Paul Negrescu în Dosarul nr. 1.793/333/2010 al Judecătorei Vaslui.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 12 aprilie 2011.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Afrodita Laura Tutunaru

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 513

din 19 aprilie 2011

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 23 din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism

Augustin Zegrean	— președinte
Aspazia Cojocar	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Afrodita Laura Tutunaru	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Marinela Mincă.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 23 din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism, excepție ridicată de Bogdan Orlando Berneanu în Dosarul nr. 1.067/63/2006 al Curții de Apel Craiova — Secția penală și pentru cauze cu minori.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Partea Agenția Națională de Administrare Fiscală a depus la dosar concluzii scrise prin care solicită respingerea excepției ca neîntemeiată.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției ca neîntemeiată, sens în care face trimitere la jurisprudența în materie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 22 februarie 2010, pronunțată în Dosarul nr. 1.067/63/2006, **Curtea de Apel Craiova — Secția penală și pentru cauze cu minori a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 23 din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism**, excepție ridicată de Bogdan Orlando Berneanu în dosarul de mai sus având ca obiect soluționarea unei cauze penale referitoare la comiterea infracțiunii prevăzute de art. 23 alin. (1) lit. a) și c) din Legea nr. 656/2002.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că prevederile art. 23 alin. (1) din Legea nr. 656/2002 încalcă dispozițiile constituționale ale art. 11 alin. (2) referitoare la apartenența la dreptul intern a tratatelor ratificate de Parlament, ale art. 20 referitoare la *Tratatul internațional privind drepturile omului* și ale art. 23 alin. (12) referitoare la principiul legalității pedepsei, precum și prevederile art. 4 paragraful 1 din Protocolul nr. 7 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale referitoare la *Dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori*, deoarece persoana considerată vinovată de săvârșirea infracțiunii din care provin bunurile ce constituie obiect material al infracțiunii de spălare de bani este, prin efectul dispozițiilor legale criticate, cercetată și urmărită încă o dată pentru însușirea aceluiași bunuri. De altfel, prin reglementarea infracțiunii de spălare de bani ca deținere de bunuri cunoscând că provin din săvârșirea de infracțiuni, pentru persoana ce a săvârșit fapta din care provin bunurile, de fiecare dată, independent de orice

împrejurare de fapt, vor exista două infracțiuni, devenind imposibilă săvârșirea unei infracțiuni de rezultat contra patrimoniului fără a i se alătura infracțiunea de spălare de bani.

Curtea de Apel Craiova — Secția penală și pentru cauze cu minori opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse la dosar, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 23 din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 904 din 12 decembrie 2002, cu modificările și completările ulterioare, care au următorul conținut:

— Art. 23: „(1) *Constituie infracțiunea de spălare a banilor și se pedepsește cu închisoare de la 3 la 12 ani:*

a) *schimbarea sau transferul de bunuri, cunoscând că provin din săvârșirea de infracțiuni, în scopul ascunderii sau al disimulării originii ilicite a acestor bunuri sau în scopul de a ajuta persoana care a săvârșit infracțiunea din care provin bunurile să se sustragă de la urmărire, judecată sau executarea pedepsei;*

b) *ascunderea sau disimularea adevăratei naturi a provenienței, a situării, a dispoziției, a circulației sau a proprietății bunurilor ori a drepturilor asupra acestora, cunoscând că bunurile provin din săvârșirea de infracțiuni;*

c) *dobândirea, deținerea sau folosirea de bunuri, cunoscând că acestea provin din săvârșirea de infracțiuni.*

(2) abrogat prin art. 34 din capitolul VI din Legea nr. 39/2003.

(3) *Tentativa se pedepsește.*

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 23 din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism, excepție ridicată de Bogdan Orlando Berneanu în Dosarul nr. 1.067/63/2006 al Curții de Apel Craiova — Secția penală și pentru cauze cu minori.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 19 aprilie 2011.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
AUGUSTIN ZEGREAN

(4) *Dacă fapta a fost săvârșită de o persoană juridică, pe lângă pedeapsa amenzii se aplică, după caz, una sau mai multe dintre pedepsele complementare prevăzute la art. 53¹ alin. (3) lit. a)—c) din Codul penal.*

(5) *Cunoașterea, intenția sau scopul, ca elemente ale faptelor prevăzute la alin. (1), pot fi deduse din circumstanțele faptice obiective.*”

Autorul excepției de neconstituționalitate susține că prin dispozițiile legale criticate sunt încălcate prevederile constituționale ale art. 11 alin. (2) referitoare la apartenența la dreptul intern a tratatelor ratificate de Parlament, ale art. 20 referitoare la *Tratatul internațional privind drepturile omului* și ale art. 23 alin. (12) referitoare la principiul legalității pedepsei, precum și dispozițiile art. 4 paragraful 1 din Protocolul nr. 7 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale referitoare la *Dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori*.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile legale criticate au mai fost supuse controlului său. Astfel, cu prilejul pronunțării Deciziei nr. 299 din 23 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 295 din 6 mai 2010, și Deciziei nr. 889 din 16 octombrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 771 din 14 noiembrie 2007, Curtea a statuat că „nu poate fi reținută critica potrivit căreia art. 23 alin. (1) din Legea nr. 656/2002 ar aduce atingere prevederilor art. 4 paragraful 1 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care consacră principiul *non bis in idem*, întrucât, pentru ca acest principiu de drept procesual penal să își găsească aplicare, persoana în cauză trebuie să fi suferit o condamnare, să fi fost achitată sau să se fi dispus încetarea urmăririi penale pentru fapta cu privire la care este din nou urmărită sau judecată. În situația concursului de infracțiuni, însă, infracțiunii i se aplică o pedeapsă principală, fără ca prin aceasta să fie încălcate în vreun fel dispozițiile art. 4 paragraful 1 din Protocolul nr. 7 la Convenție.”

Curtea a mai statuat că nu poate fi primită critica referitoare la încălcarea art. 23 alin. (12) din Constituție potrivit căruia „*Nicio pedeapsă nu poate fi stabilită sau aplicată decât în condițiile și în temeiul legii*”, coroborat cu art. 11 și 20 din Constituție, întrucât, potrivit jurisprudenței sale, conceptul de „*infracțiune*” este folosit de legiuitor generic pentru a acoperi multitudinea de „*infracțiuni bază*” din care pot proveni bunurile.

Deoarece până în prezent nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, considerentele deciziilor mai sus menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față pentru întreg articolul criticat.

Magistrat-asistent,
Afrodita Laura Tutunaru

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 525

din 19 aprilie 2011

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 86¹ și art. 86²
din Codul de procedură penală

Augustin Zegrean	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Afrodita Laura Tutunaru	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Marinela Mincă.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 86¹ și art. 86² din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Stila Sarafu în Dosarul nr. 20.362/212/2008 al Judecătoria Constanța.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 14 iulie 2010, pronunțată în Dosarul nr. 20.362/212/2008, **Judecătoria Constanța a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 86¹ și art. 86² din Codul de procedură penală**, excepție ridicată de Stila Sarafu în dosarul de mai sus având ca obiect soluționarea unei cauze penale.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că prevederile legale criticate contravin dispozițiilor art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, deoarece este suprimat principiul egalității armelor, acuzatul fiind lipsit de posibilitatea efectivă de a pune, în cadrul unui proces contradictoriu, întrebări martorului protejat. Așa fiind, dreptul la apărare este practic anihilat.

Art. 86¹ din Codul de procedură penală contravine, în opinia autorului, dispozițiilor art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, deoarece nu se prevede o cale de atac rapidă și eficientă în fața unui judecător în cazul în care apărarea contestă modul de acordare al regimului juridic al martorului protejat al acuzării, cu trimitere concretă la credibilitatea acestuia și legitimitatea depoziției sale.

În sfârșit, autorul excepției mai critică alineatele 1, 2 și 3 ale art. 86² din Codul de procedură penală, deoarece audierea martorului anonim de la distanță, prin intermediul mijloacelor tehnice video și audio, se face numai în prezența procurorului, excluzând orice referire la apărător și la drepturile acestuia.

Judecătoria Constanța opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece inculpatul și apărătorii acestuia au posibilitatea ca, uzând de mijloacele tehnice corespunzătoare, să adreseze întrebări, alături de procuror, martorului protejat.

Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 86¹ cu denumirea marginală — *Protecția datelor de identificare a martorului* și art. 86² cu denumirea marginală — *Modalități speciale de ascultare a martorului*, din Codul de procedură penală, care, așa cum au fost modificate prin Legea nr. 356/2006 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală, precum și pentru modificarea altor legi, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 677 din 7 august 2006, au următorul conținut:

— Art. 86¹: „*Dacă există probe sau indicii temeinice că prin declararea identității reale a martorului sau a localității acestuia de domiciliu ori de reședință ar fi periclitată viața, integritatea corporală sau libertatea lui ori a altei persoane, martorului i se poate încuviința să nu declare aceste date, atribuindu-i-se o altă identitate sub care urmează să apară în fața organului judiciar.*

Această măsură poate fi dispusă de către procuror în cursul urmăririi penale, iar în cursul judecării de instanță, la cererea motivată a procurorului, a martorului sau a oricărei alte persoane îndreptățite.

Datele despre identitatea reală a martorului se consemnează într-un proces-verbal, care va fi păstrat, la sediul parchetului care a efectuat sau a supravegheat efectuarea urmăririi penale ori, după caz, la sediul instanței, într-un loc special, în plic sigilat, în condiții de maximă siguranță. Procesul-verbal va fi semnat de cel care a înaintat cererea, precum și de cel care a dispus măsura.

Documentele privind identitatea reală a martorului vor fi prezentate procurorului sau, după caz, completului de judecată, în condiții de strictă confidențialitate.

În toate cazurile, documentele privind identitatea reală a martorului vor fi introduse în dosarul penal numai după ce procurorul, prin ordonanță sau, după caz, instanța, prin încheiere, a constatat că a dispărut pericolul care a determinat luarea măsurilor de protecție a martorului.

Declarațiile martorilor cărora li s-a atribuit o altă identitate, redată în procesul-verbal al procurorului potrivit art. 86² alin. 5, precum și declarația martorului, consemnată în cursul judecării și semnată de procurorul care a fost prezent la ascultarea martorului și de președintele completului de judecată, potrivit art. 86² alin. 6, teza I, pot servi la aflarea adevărului numai în

măsura în care sunt coroborate cu fapte și împrejurări ce rezultă din ansamblul probelor existente în cauză.

Pot fi audiați ca martori cărora li s-a atribuit o altă identitate și investigatorii sub acoperire.

Dispozițiile prevăzute în alin. 1—6 se aplică și experților.”;

— Art. 86²: „În situațiile prevăzute în art. 86¹, procurorul sau, după caz, instanța de judecată poate încuviința ca martorul să fie ascultat fără a fi prezent fizic la locul unde se află organul de urmărire penală ori în sala în care se desfășoară ședința de judecată, prin intermediul mijloacelor tehnice prevăzute în alineatele următoare.

La solicitarea organului judiciar sau a martorului ascultat în condițiile alin. 1, la luarea declarației poate participa un consilier de protecție a victimelor și reintegrare socială a infractorilor, care are obligația de a păstra secretul profesional cu privire la datele de care a luat cunoștință în timpul audierii. Organul judiciar are obligația să aducă la cunoștința martorului dreptul de a solicita audierea în prezența unui consilier de protecție a victimelor și reintegrare socială a infractorilor.

Martorul poate fi ascultat prin intermediul unei rețele de televiziune cu imaginea și vocea distorsionate, astfel încât să nu poată fi recunoscut.

În cazul judecării, părțile și apărătorii acestora pot adresa întrebări, în mod nemijlocit, martorului ascultat în condițiile alin. 1—3. Întrebările se pun în ordinea prevăzută în art. 323 alin. 2. Președintele completului respinge întrebările care nu sunt utile și concludente judecării cauzei sau pot conduce la identificarea martorului.

Declarația martorului ascultat, în condițiile arătate în alin. 1—3¹, se înregistrează prin mijloace tehnice video și audio și se redă integral în formă scrisă.

În cursul urmăririi penale, se întocmește un proces-verbal în care se redă cu exactitate declarația martorului și acesta se semnează de procurorul care a fost prezent la ascultarea martorului și de organul de urmărire penală și se depune la dosarul cauzei. Declarația martorului, transcrisă, va fi semnată și de acesta și va fi păstrată în dosarul depus la parchet, într-un loc special, în plic sigilat, în condiții de maximă siguranță.

În cursul judecării, declarația martorului va fi semnată de procurorul care a fost prezent la ascultarea martorului și de președintele completului de judecată. Declarația martorului, transcrisă, va fi semnată și de martor, fiind păstrată în dosarul depus la instanță, în condițiile prevăzute în alin. 5.

Suportul pe care a fost înregistrată declarația martorului, în original, sigilat cu sigiliul parchetului sau, după caz, al instanței de judecată în fața căreia s-a făcut declarația, se păstrează în condițiile prevăzute în alin. 5. Suportul care conține înregistrările efectuate în cursul urmăririi penale va fi înaintat la terminarea urmăririi penale instanței competente, împreună cu dosarul cauzei, și va fi păstrat în aceleași condiții.

Dispozițiile art. 78, 85 și ale art. 86 alin. 1 și 2 se aplică în mod corespunzător.”

Autorul excepției de neconstituționalitate susține că prin dispozițiile legale criticate sunt încălcate prevederile constituționale ale art. 11 referitoare la Dreptul internațional și dreptul intern, ale art. 16 referitoare la Egalitatea în drepturi, ale art. 20 referitoare la Tratatelor internaționale privind drepturile omului, ale art. 24 referitoare la Dreptul la apărare, precum și dispozițiile art. 6 referitoare la Dreptul la un proces echitabil și ale art. 13 referitoare la Dreptul la un recurs efectiv, ambele din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și ale art. 11 alin. 1 din Declarația Universală a Drepturilor Omului referitoare la prezumția de nevinovăție.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile legale criticate au mai fost supuse controlului său din perspectiva unor critici similare. Astfel, cu prilejul pronunțării Deciziei nr. 193 din 27 aprilie 2004, publicată

în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 461 din 24 mai 2004, Curtea Constituțională a statuat că dispozițiile art. 86¹ și art. 86² din Codul de procedură penală sunt constituționale și reprezintă o concretizare a prevederilor art. 53 din Legea fundamentală, necesitatea asigurării protecției datelor de identificare a martorului determinând restrângerea prin lege a dreptului la apărare al persoanei supuse acuzării. „Această măsură este impusă de necesitatea asigurării pentru martor, precum și pentru ceilalți cetățeni care ar fi expuși prin declararea identității reale a martorului a dreptului la viață, la integritate fizică și libertate individuală, valori supreme și garantate în statul român de drept, în conformitate cu dispozițiile art. 1 alin. (3) din Constituție, republicată.”

Curtea mai constată că, „în ceea ce privește problema restrângerii dreptului la apărare realizată prin aplicarea unor măsuri similare celor prevăzute în art. 86¹ și 86² din Codul de procedură penală, s-a pronunțat și Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa. Astfel, în aplicarea dispozițiilor art. 6 paragraful 3 lit. d) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, potrivit căreia «Orice acuzat are, în special, dreptul (...) să întrebe sau să solicite audierea martorilor acuzării (...)», Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că se admit excepții de la principiul potrivit căruia elementele de probă trebuie produse în fața acuzatului în ședință publică, în vederea unei dezbateri în contradictoriu. Aceasta însă sub rezerva respectării drepturilor apărării, care impun, ca regulă generală, să se asigure acuzatului, la unul sau la altul dintre stadiile procedurii, o ocazie adecvată și suficientă de a contesta o mărturie în acuzare și de a interoga autorul mărturiei, și cu respectarea condiției ca, în ipoteza în care de-a lungul întregii proceduri acuzatului nu i s-a acordat posibilitatea de a chestiona martorul și a combate mărturia acestuia, hotărârea de condamnare să nu se întemeieze în totalitate sau în mod determinant pe această mărturie (cazul Kostovski contra Olandei, 1989).”

În acord cu cele statuate în această jurisprudență, dispozițiile supuse criticii de neconstituționalitate reglementează, pe de o parte, posibilitatea de a i se pune întrebări martorului supus măsurilor de protecție, după ce acesta a făcut declarații, iar pe de altă parte, reglementează obligația coroborării, în vederea aflării adevărului, a declarațiilor martorilor cărora li s-a atribuit o altă identitate cu fapte și împrejurări ce rezultă din ansamblul probelor existente în cauză. Totodată, măsurile de protecție menționate se conformează unor reguli stricte privind consemnarea declarațiilor martorului, semnarea acestora, aducerea la cunoștința organelor judiciare și verificarea lor. De asemenea, după dispariția pericolului care a determinat luarea acestor măsuri, documentele privind identitatea reală a martorului sunt introduse în dosarul penal.

Cu același prilej, Curtea a reținut că „nu poate fi primită susținerea în sensul că dispozițiile art. 86¹ și 86² din Codul de procedură penală încalcă dreptul la apărare, întrucât textele legale criticate nu aduc atingere existenței acestui drept, ci doar îl restrâng, în limitele stabilite de Constituție, și, de asemenea, există suficiente elemente procesuale de echilibrare a măsurilor reglementate prin aceste norme, în concordanță cu prevederile art. 24 și 53 din Constituție, republicată, precum și cu dispozițiile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.”

Deoarece până în prezent nu au intervenit elemente noi de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, considerentele deciziei mai sus menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

D E C I D E:

Respinge ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 86¹ și art. 86² din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Stila Sarafu în Dosarul nr. 20.362/212/2008 al Judecătoriei Constanța.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 19 aprilie 2011.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Afrodita Laura Tutunaru

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

D E C I Z I A Nr. 530

din 19 aprilie 2011

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 16 alin. 1, art. 76, art. 173 alin. 1, art. 250, art. 252 și art. 257 din Codul de procedură penală

Augustin Zegrean	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Afrodita Laura Tutunaru	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Marinela Mincă.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 16 alin. 1, art. 76, art. 173 alin. 1, art. 250, art. 252 și art. 257 din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Baurtrans Budapest KFT în Dosarul nr. 130/195/2010 al Judecătoriei Brad.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, sens în care face trimitere la jurisprudența în materie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 12 august 2010, pronunțată în Dosarul nr. 130/195/2010, **Judecătoria Brad a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 16 alin. 1, art. 76, art. 173 alin. 1, art. 250, art. 252 și art. 257 din Codul de procedură penală**, excepție ridicată de Baurtrans Budapest KFT, parte responsabilă civilmente în dosarul penal mai sus menționat.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că prevederile legale menționate încalcă dispozițiile constituționale ale art. 16 referitoare la *Egalitatea în drepturi*, art. 21 referitoare la *Accesul liber la justiție*, art. 24

referitoare la *Dreptul la apărare*, art. 124 referitoare la *Înfăptuirea justiției*, precum și prevederile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale referitoare la *Dreptul la un proces echitabil*, deoarece prevederile art. 16 din Codul de procedură penală permit ca introducerea în cauză a părții responsabile civilmente să se facă abia în momentul fazei de judecată, sens în care aceasta este privată de toate posibilitățile legale de a-și exercita drepturile în faza de urmărire penală, cu precădere cele referitoare la audiere, apărare și la prezentarea materialului de urmărire penală.

Judecătoria Brad opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece nu este afectată ordinea constituțională, ci se creează un cadru legal care asigură părții responsabile civilmente drepturi procesuale egale cu ale celorlalte părți în funcție de poziția procesuală a acestora.

Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Avocatul Poporului consideră că dispozițiile legale sunt constituționale, deoarece nimic nu oprește pe cel interesat să solicite introducerea în cauză încă din faza de urmărire penală, partea responsabilă civilmente putând interveni în proces până la terminarea cercetării judecătorești, bucurându-se de aceleași garanții procesuale pe care legea le oferă învinutului sau inculpatului.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 16 alin. 1 — *Partea responsabilă civilmente*, art. 76 — *Explicații prealabile*, art. 173 alin. 1 — *Asistența celorlalte părți*, art. 250 — *Prezentarea materialului*, art. 252 — *Cereri noi formulate de inculpat și art. 257 — Prezentarea materialului de către procuror*, toate din Codul de procedură penală, care au următorul conținut:

— Art. 16 alin. 1: „*Introducerea în procesul penal a persoanei responsabile civilmente poate avea loc, la cerere sau din oficiu, fie în cursul urmăririi penale, fie în fața instanței de judecată până la citirea actului de sesizare.*”;

— Art. 76: „*Organul de urmărire penală sau instanța de judecată are obligația să cheme, spre a fi ascultate, persoana care a suferit o vătămare prin infracțiune, precum și persoana civilmente responsabilă.*”

„*Înainte de ascultare, persoanei vătămate i se pune în vedere ca poate participa în proces ca parte vătămată, iar dacă a suferit o pagubă materială sau o daună morală, că se poate constitui parte civilă. De asemenea, i se atrage atenția că declarația de participare în proces ca parte vătămată sau de constituire ca parte civilă se poate face în tot cursul urmăririi penale, iar în fața primei instanțe de judecată, până la citirea actului de sesizare.*”;

— Art. 173 alin. 1: „*Apărătorul părții vătămate, al părții civile și al părții responsabile civilmente are dreptul să asiste la efectuarea oricărui act de urmărire penală și poate formula cereri și depune memorii.*”;

— Art. 250: „*După punerea în mișcare a acțiunii penale, dacă au fost efectuate toate actele de urmărire necesare, organul de cercetare penală cheamă pe inculpat în fața sa și:*

a) *ii pune în vedere că are dreptul de a lua cunoștință de materialul de urmărire penală, arătându-i și încadrarea juridică a faptei săvârșite;*

b) *ii asigură posibilitatea de a lua de îndată cunoștință de material. Dacă inculpatul nu poate să citească, organul de cercetare penală îi citește materialul;*

c) *il întreabă, după ce a luat cunoștință de materialul de urmărire penală, dacă are de formulat cereri noi sau dacă voiește să facă declarații suplimentare.*”;

— Art. 252: „*Dacă inculpatul a formulat cereri noi în legătură cu urmărirea penală, organul de cercetare penală le examinează de îndată și dispune prin ordonanță admiterea sau respingerea lor.*

Organul de cercetare dispune prin aceeași ordonanță completarea cercetării penale, atunci când din declarațiile suplimentare sau din răspunsurile inculpatului rezultă necesitatea completării.”;

— Art. 257: „*Procurorul, primind dosarul, îl cheamă pe învinuit și îi prezintă materialul de urmărire penală potrivit dispozițiilor art. 250 și următoarele, care se aplică în mod corespunzător.*”

Autorul excepției de neconstituționalitate susține că prin dispozițiile legale criticate sunt încălcate prevederile constituționale ale art. 16 referitoare la *Egalitatea în drepturi*, art. 21 referitoare la *Accesul liber la justiție*, art. 24 referitoare la *Dreptul la apărare*, art. 124 referitoare la *Înfăptuirea justiției*, precum și prevederile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale referitoare la *Dreptul la un proces echitabil*.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile art. 16 alin. 1 din Codul de procedură penală au mai fost supuse controlului său din perspectiva unor critici similare. Astfel, cu prilejul pronunțării Deciziei nr. 686 din 12 iunie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 570 din 29 iulie 2008, Curtea Constituțională a statuat că instituirea unui termen până la care, la cerere sau din oficiu, partea responsabilă civilmente poate fi introdusă în

procesul penal nu contravine prevederilor constituționale invocate. Astfel, nimic nu oprește pe cel interesat să solicite introducerea în cauză încă din faza de urmărire penală, deoarece, potrivit art. 16 alin. 2 și 3 din Codul de procedură penală, partea responsabilă civilmente poate interveni în proces până la terminarea cercetării judecătorești, bucurându-se de aceeași garanții procesuale pe care legea le oferă învinutului sau inculpatului. De asemenea, potrivit criticilor avansate de autorul excepției, s-ar desprinde concluzia că, în situația în care introducerea în cauză are loc în faza de judecată, partea responsabilă civilmente nu își poate formula o apărare conformă cu procesul echitabil, fiind privată de toate posibilitățile legale de a-și exercita drepturile în faza de urmărire penală, cu precădere cele referitoare la audiere, apărare și la prezentarea materialului de urmărire penală. „*Critica nu poate fi reținută, deoarece de la acel moment începe o nouă procedură, care, spre deosebire de faza de urmărire penală, se caracterizează prin oralitate, nemijlocire și contradictorialitate. În plus, exercitarea acțiunii civile, cu excepția cazurilor prevăzute de art. 17 din Codul de procedură penală, este în strânsă legătură cu manifestarea univocă de voință a părții vătămate de a se constitui parte civilă și pentru care, potrivit art. 15 alin. 2, legea procesual penală prevede același moment până la care poate pretinde tragerea la răspundere civilă a inculpatului, respectiv a părții responsabile civilmente. Iată deci că, sub aspectul responsabilității, potrivit legii civile, toate părțile interesate beneficiază de aceleași garanții procesuale conforme cu conceptul de proces echitabil.*”

Deoarece până în prezent nu au intervenit elemente noi de natură a determina schimbarea acestei jurisprudențe, considerentele deciziei mai sus menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

În sfârșit, cât privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 76, art. 173 alin. 1, art. 250, art. 252 și art. 257 din Codul de procedură penală, Curtea constată că autorul excepției consideră că vin în coliziune cu dispozițiile constituționale prin aceea că, în măsura în care partea responsabilă civilmente este introdusă în cauză în faza de judecată, este privată de beneficiul aplicării lor în prima fază a procesului penal. O astfel de critică nu poate fi primită, deoarece, însuși potrivit art. 173 alin. 1 din Codul de procedură penală, „*Apărătorul [...] părții responsabile civilmente are dreptul să asiste la efectuarea oricărui act de urmărire penală [...] și poate formula cereri și depune memorii*”.

Așa fiind, textul de lege criticat nu încalcă nici dreptul la apărare, întrucât nu împiedică în niciun fel părțile responsabile civilmente să fie asistate de apărător.

Încălcarea principiului egalității în drepturi există atunci când se aplică un tratament juridic diferit unor subiecte de drept aflate în situații identice sau similare. Or, dispozițiile procedural penale care reglementează instituția părții responsabile civilmente se aplică în mod egal tuturor celor aflați în aceeași situație juridică, fără privilegii sau discriminări pe considerente arbitrare, astfel încât nu poate fi reținută critica întemeiată pe dispozițiile art. 16 din Constituție, care consacră egalitatea cetățenilor în fața legii.

În plus, procedura obligativității prezentării materialului de urmărire penală este o instituție opozabilă organului de urmărire penală, ce privește învinuitul sau inculpatul, nefiind sub aspectul caracterului obligatoriu destinată celorlalte părți. Cu toate acestea, nimic nu oprește părțile din procesul penal ca, depunând un minim de diligență, să solicite studierea dosarului în vederea formulării apărărilor necesare. Faptul că partea responsabilă civilmente nu urmărește să își facă simțită prezența în prima fază a procesului penal, sperând în mod iluzoriu că ansamblul probator nu va impune introducerea sa în cauză, nu este de natură a conferi caracter neconstituțional procedurilor din faza de urmărire penală referitoare la explicații prealabile, asistența celorlalte părți, prezentarea materialului de urmărire penală.

De altfel, așa cum s-a statuat în decizia menționată mai sus, din acest moment sunt aplicabile regulile procedurale referitoare la contradictorialitate, oralitate și nemijlocire, suficiente pentru a însemna că a fost privată de un proces echitabil, deoarece prezervarea drepturilor constituționale pretins încălcate.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 16 alin. 1, art. 76, art. 173 alin. 1, art. 250, art. 252 și art. 257 din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Baurtrans Budapest KFT în Dosarul nr. 130/195/2010 al Judecătoriai Brad.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 19 aprilie 2011.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Afrodita Laura Tutunaru

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 535

din 28 aprilie 2011

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1169 din Codul civil, art. 16 alin. (1) și art. 32—34 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor

Augustin Zegrean	— președinte
Acsinte Gaspar	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Marieta Safta	— prim-magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Carmen-Cătălina Gliga.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1169 din Codul civil, art. 16 alin. (1) și art. 32—34 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, excepție ridicată de Liviu Cristescu în Dosarul nr. 22.322/212/2008 al Tribunalului Constanța — Secția comercială, contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, invocând jurisprudența Curții Constituționale în materie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:
Prin Încheierea din 12 mai 2010, pronunțată în Dosarul nr. 22.322/212/2008, **Tribunalul Constanța — Secția comercială, contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1169 din Codul civil, art. 16 alin. (1) și**

art. 32—34 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, excepție ridicată de Liviu Cristescu.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că textele de lege criticate încalcă dreptul cetățenilor la un proces echitabil în măsura în care, prin conținutul acestora, interpretarea și aplicarea lor, se creează o prezumție de legalitate a procesului-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor, sarcina probei revenind petentului-contravenient. Se consideră că prin modalitatea de redactare a textelor din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 criticate, coroborate cu prevederile art. 1169 din Codul civil, se stabilește în sarcina contravenientului obligația de a-și proba nevinovăția în fața instanței de judecată. Se arată în acest sens că din punctul de vedere al art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prezumția de legalitate de care se bucură procesul-verbal de constatare a contravenției vine în contradicție cu dreptul la un proces echitabil și cu prezumția de nevinovăție, fiind lipsit de rezonabilitate și neechitabil a cere contravenientului să facă dovada contrară celor menționate de agentul constator în actul sancționator. Se conchide arătându-se că, „atâta vreme cât sarcina probei în materie contravențională incumbă contravenientului, dreptul constituțional la apărare este transformat într-o obligație de a se apăra, sancțiunea fiind menținerea procesului-verbal sancționator chiar și în situația unei atitudini pasive din partea agentului constator”.

Tribunalul Constanța — Secția comercială, contencios administrativ și fiscal consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, referindu-se și la jurisprudența Curții Constituționale în materie.

În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului

și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie art. 1169 din Codul civil, art. 16 alin. (1) și art. 32—34 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 410 din 25 iulie 2001, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, având următorul cuprins:

— Art. 1169 din Codul civil: „*Cel ce face o propunere înaintea judecătii trebuie să o dovedească.*”;

— Art. 16 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001: „(1) *Procesul-verbal de constatare a contravenției va cuprinde în mod obligatoriu: data și locul unde este încheiat; numele, prenumele, calitatea și instituția din care face parte agentul constatat; datele personale din actul de identitate, inclusiv codul numeric personal, ocupația și locul de muncă ale contravenientului; descrierea faptei contravenționale cu indicarea datei, orei și locului în care a fost săvârșită, precum și arătarea tuturor împrejurărilor ce pot servi la aprecierea gravității faptei și la evaluarea eventualelor pagube pricinuite; indicarea actului normativ prin care se stabilește și se sancționează contravenția; indicarea societății de asigurări, în situația în care fapta a avut ca urmare producerea unui accident de circulație; posibilitatea achitării în termen de 48 de ore a jumătate din minimul amenzii prevăzute de actul normativ, dacă acesta prevede o asemenea posibilitate; termenul de exercitare a căii de atac și organul la care se depune plângerea.*”;

— Art. 32—34 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 se referă la procedura de contestare a procesului-verbal de contravenție.

Autorul excepției de neconstituționalitate susține că prevederile de lege criticate încalcă dispozițiile constituționale ale art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil și ale art. 24 alin. (1) privind dreptul la apărare, precum și dispozițiile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, privind dreptul la un proces echitabil.

Pentru motivele arătate, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1169 din Codul civil, art. 16 alin. (1) și art. 32—34 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, excepție ridicată de Liviu Cristescu în Dosarul nr. 22.322/212/2008 al Tribunalului Constanța — Secția comercială, contencios administrativ și fiscal.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 28 aprilie 2011.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
AUGUSTIN ZEGREAN

Prim-magistrat-asistent,
Marieta Safta

Examinând excepția de neconstituționalitate astfel cum a fost formulată, Curtea constată că s-a pronunțat prin numeroase decizii asupra dispozițiilor din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 criticate în prezenta cauză.

În acest sens sunt, de exemplu, Decizia nr. 259 din 20 martie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 279 din 26 aprilie 2007, Decizia nr. 216 din 28 februarie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 243 din 28 martie 2008, și Decizia nr. 490 din 6 mai 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 401 din 28 mai 2008, prin care Curtea a respins excepțiile de neconstituționalitate invocate. De asemenea, referitor la obligația contravenientului de a-și dovedi nevinovăția în legătură cu fapta reținută în sarcina sa de către organul constatat, Curtea s-a pronunțat prin Decizia nr. 1.096 din 8 septembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 695 din 15 octombrie 2009, reținând cu acel prilej că procesul-verbal de constatare și sancționare a contravenției se bucură de prezumția de legalitate, însă, atunci când este formulată o plângere împotriva acestuia, este contestată chiar prezumția de care se bucură. În acest caz, instanța de judecată competentă va administra probele prevăzute de lege, necesare în vederea verificării legalității și temeiniciei procesului-verbal. Cel care a formulat plângerea nu trebuie să își demonstreze propria nevinovăție, revenind instanței de judecată obligația de a administra tot probatoriul necesar stabilirii și aflării adevărului. Chiar dacă art. 47 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 face referire la dispozițiile Codului de procedură civilă, instanțele de judecată nu pot face aplicarea strictă a regulii *onus probandi incumbit actori*, ci, din contră, chiar ele trebuie să manifeste un rol activ pentru aflarea adevărului, din moment ce contravenția intră sub incidența art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Prin urmare, nu se poate susține răsturnarea sarcinii probei.

Întrucât criticile de neconstituționalitate privesc, în esență, aceleași aspecte și având în vedere că nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, soluțiile și considerentele deciziilor menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față, inclusiv în ceea ce privește dispozițiile art. 1169 din Codul civil. Aceasta întrucât principiul enunțat de acest text legal este particularizat față de dispozițiile art. 33 și 34 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, prin faptul că instanța administrează toate probele pe care le consideră necesare pentru verificarea temeiniciei și legalității procesului-verbal, nefiind vorba, pentru considerentele expuse pe larg, despre o probațiune rămasă exclusiv în sarcina petentului.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 563

din 3 mai 2011

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 329 din Codul penal

Augustin Zegrean	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Afrodita Laura Tutunaru	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Iuliana Nedelcu.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 329 din Codul penal, excepție ridicată de Attila Salamon în Dosarul nr. 2.536/96/2009 al Tribunalului Harghita — Secția penală.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

De asemenea, magistratul-asistent referă asupra împrejurării că în cauză s-a prezentat domnul traducător de limba maghiară Vajda Zsombor.

Curtea ia act de prezența traducătorului desemnat în cauză.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea nr. 14 din 6 septembrie 2010, pronunțată în Dosarul nr. 2.536/96/2009, **Tribunalul Harghita — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 329 din Codul penal**, excepție ridicată de Attila Salamon în dosarul de mai sus având ca obiect soluționarea unei cauze penale ce privește, între alte infracțiuni, și pe cea de proxenetism.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că prevederile legale menționate încalcă dispozițiile constituționale ale art. 53 referitoare la proporționalitatea restrângerii exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți cu situația care a determinat-o și ale art. 10 paragraful 2 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale referitoare la formalitățile, condițiile și restrângerile aplicabile libertății de exprimare, deoarece, raportat la atingerea valorii sociale ocrotite, etapa individualizării legale instituie o pedeapsă excesivă. Astfel, în opinia autorului excepției, modalitățile de comitere a infracțiunii de proxenetism prin îndemn sau înlesnire nu reprezintă altceva decât o formă de instigare sau complicitate la infracțiunea de prostituție. Pe cale de consecință, acestea ar trebui pedepsite în acord cu prevederile art. 27 din Codul penal raportate la art. 328 din același cod.

Tribunalul Harghita — Secția penală opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și

exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 329 — *Proxenetism* — din Codul penal, care au următorul conținut:

„Îndemnul ori înlesnirea practicării prostituției sau tragerea de foloase de pe urma practicării prostituției de către o persoană se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea unor drepturi.

Recrutarea unei persoane pentru prostituție ori traficul de persoane în acest scop, precum și constrângerea la prostituție se pedepsesc cu închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea unor drepturi.

Dacă fapta prevăzută în alin. 1 sau 2 este săvârșită față de un minor sau prezintă un alt caracter grav, pedeapsa este închisoarea de la 5 la 18 ani și interzicerea unor drepturi.

Banii, valorile sau orice alte bunuri care au servit sau au fost destinate să servească, direct sau indirect, la comiterea infracțiunii prevăzute la alin. 1—3 și cele care au fost dobândite prin săvârșirea acesteia se confiscă, iar dacă acestea nu se găsesc, condamnatul este obligat la plata echivalentului lor în bani.

Tentativa se pedepsește.”

Autorul excepției de neconstituționalitate susține că prevederile legale menționate încalcă dispozițiile constituționale ale art. 53 referitoare la proporționalitatea restrângerii exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți cu situația care a determinat-o și ale art. 10 paragraful 2 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale referitoare la formalitățile, condițiile, restrângerile și sancțiunile aplicabile libertății de exprimare.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile legale criticate au mai fost supuse controlului său din perspectiva unor critici similare. Astfel, cu prilejul pronunțării Deciziei nr. 21 din 24 ianuarie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 144 din 25 februarie 2002, Curtea a statuat că „incriminarea și sancționarea faptelor de prostituție și de proxenetism, în Codul penal de la 1968, reprezintă și îndeplinirea obligației asumate de statul român prin Decretul nr. 482/1955 de aderare la convenție [*Convenția pentru reprimarea traficului cu ființe umane și a exploatării prostituției acestora*], care prevede că părțile la această convenție decid pedepsirea oricăror persoane care, pentru a satisface pasiunile altei persoane, ademenește, atrage sau îndeamnă, în vederea prostituției, o altă persoană, chiar cu consimțământul acesteia, sau care exploatează prostituția altei persoane, chiar cu

consimțământul acesteia. În preambulul convenției se arată că «prostituția și răul care o însoțește, traficul de ființe umane în vederea prostituării, sunt incompatibile cu demnitatea și valoarea persoanei umane și pun în pericol bunăstarea individului, a familiei și a comunității».

Prin aceeași decizie, Curtea a reținut că „în ceea ce privește proxenetismul, incriminat prin însăși convenția menționată, caracterul său profund antisocial nu poate fi pus la îndoială și nu se poate vorbi despre neconstituționalitatea dispozițiilor art. 329 din Codul penal”.

De asemenea, Curtea mai constată că nu poate fi primită critica referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi ori a unor libertăți, deoarece, chiar dacă în art. 26 Legea fundamentală permite oricărei persoane de a dispune de ea însăși, acest lucru nu se poate face decât în acord cu bunele

moravuri. Or, cum prostituția a fost calificată ca faptă antisocială sancționată de legea penală, este evident că și orice faptă ce vizează îndemnul ori înlesnirea practicării prostituției sau tragerea de foloase de pe urma practicării prostituției este contrară bunelor moravuri. Astfel, incriminarea unui astfel de comportament este departe de a fi în disproporție cu libertatea de exprimare în sensul avansat de autor.

Cât privește celelalte aspecte legate de incriminarea ca atare a infracțiunii de proxenetism, pe de o parte, și instigarea sau complicitatea la infracțiunea de prostituție, pe de altă parte, Curtea constată că acestea sunt aspecte ce excedează competenței sale, încadrarea juridică a faptelor celor cercetați într-o infracțiune ori alta fiind atributul exclusiv al instanței de judecată de drept comun.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 329 din Codul penal, excepție ridicată de Attila Salamon în Dosarul nr. 2.536/96/2009 al Tribunalului Harghita — Secția penală.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 3 mai 2011.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Afrodita Laura Tutunaru

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

